

Returadresse:

Land By og Kultur, Natur, Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

Grundvandssænkingslauget Bjerregård Syd
v. formand Lars Jørgen Thomsen

Sagsbehandler
Christian Prinds
Direkte telefon
99 74 16 92
E-post
christian.prinds@rksk.dk
Dato
22. april 2024
Sagsnummer
22-008207

Høringsbrev om medbenyttelse

En ansøgergruppe har ved konsulent Jens Kristian Nielsen, Aqua-Dam, har pr. 26. oktober 2023 ansøgt om anlæg af nye vandløb efter Vandløbslovens §§ 21-22 og medbenyttelsestilladelse af jeres pumpelag jf. Vandløbslovens §§ 5 og 63 og dermed indlemmelse i det eksisterende grundvandssænkingslaug.

Projektet

Projektet er pt. et skitseprojekt, der indbefatter nye drænledninger i oplandet til det eksisterende grundvandssænkingslaug. Det er forventet, at 113 ejendomme får nytte af projektet. Projektet er beskrevet i medsendte materiale.

Medbenyttelsestilladelse

Jeres pumpelag er et vandløb som beskrevet i Vandløbslovens § 5 – dvs. et vandløb, der er anlagt med et særligt formål for en bestemt gruppe lodsejere. Her gælder det, at andre ikke uden videre kan dræne til jeres vandløb/pumpelag. Derfor skal der gives tilladelse iht. Vandløbslovens § 63 – en såkaldt medbenyttelsestilladelse, hvor:

Vandløbsmyndigheden kan godkende, at en person, der ikke har deltaget i en foranstaltning, benytter foranstaltningen mod at betale en del af anlægsudgifterne og deltage i den fremtidige vedligeholdelsesudgift samt erstatte det tab, som benyttelsen medfører.

En to-delt afgørelse

En afgørelse efter § 63 er *to-delt*. Der er en teknisk del, hvor de tekniske/afstrømningsmæssige forhold belyses og evt. behov for hydrauliske opgraderinger afklares, og der er en økonomisk del, hvor ansøgergruppens andel af de oprindelige anlægsudgifter, fremtidige fordeling af driftsudgifter og evt. restværdi i det eksisterende anlæg fastlægges.

Tekniske forhold

Ansøgergruppen har redegjort for de tekniske forhold i medsendte ansøgningsmateriale. I forbindelse med sagsbehandlingen har kommunen stillet en række spørgsmål til ansøgergruppen for at afklare de

hydrologiske/hydrauliske forhold. De nedenfor stående oplysninger skal ses som kommunens tilføjelse til og vurdering af materialet fra ansøgergruppen.

Tilført vandmængde

Jf. vedhæftede notat om "Beregninger af oplande og modeller for grundvandsstrømning i den sydlige del af Bjerregård" er det nuværende opland for grundvandssænkingslauget 41,3 ha. Ved en udvidelse med det ansøgte område forøges oplandet til 44,5 ha. Dvs. en udvidelse på 3,2 ha eller ca. 8 %. De udregnede oplande er *topografiske oplande*. Med en oplandsudvidelse på 8 % kan der også antages en forøgelse af årlig afstrømning på 8 %.

Den hydrauliske kapacitet af det eksisterende anlæg er defineret af pumpekapaciteten. Den er oplyst til at være 55 l/s. For nuværende opland svarer det til 1,3 l/s/ha. For det udvidede opland svarer det til 1,2 l/s/ha.

Den hydrauliske belastning er et spørgsmål om nedbør i oplandet, fordampning og bufferkapacitet i jorden. Den højeste belastning forekommer i vinterhalvåret, hvor fordampningen er ubetydelig, og alt nedbør går til opbygning af grundvand og afstrømning i drænledningerne. Når porøsiteten i jordvolumenet er opfyldt, er der maksimal afstrømning i dræne.

Afstrømningen gennem dræne er afhængig af de lokale trykniveauer rundt omkring i området, da dræn er åbne rør, og derfor er strømningen gennem dem afhængig af lokale forhold. Et stort trykfald på en drænledningsstrækning giver en stor afstrømning, mens et lille fald giver lille afstrømning. Således reguleres afstrømningsmønstrene efter de lokale trykforhold. Hvis der ingen trykophugning forekommer, vil afstrømningen afhænge af drænrørens diameter, tryktab i rørene og bundhældning af rørene.

Overordnet er det nedbørsmængderne, der udgør den hydrauliske belastning. Ifølge DMI's dataarkiv er de højeste målte nedbørsmængder i området omkring Hvide Sande (grid 10km_620_44):

14 døgn: 163 mm (20. oktober til 3. november 2020)

30 døgn: 226 mm (5. oktober til 4. november 2020)

60 døgn: 342 mm (10. september til 9. november 2023)

I nedenstående tabeller angives det nuværende systems kapacitet ift. ovenstående ekstremregnmængder. Der forudsættes, at der ikke er nogen bufferkapacitet i jorden og ingen fordampning. Af tabellerne fremgår det, at der i 14-døgnperioder rent teoretisk kan opstå situationer, hvor systemet er overbelastet. Dette gælder både for det nuværende anlæg og et udvidet anlæg. Set over længere perioder med særdeles store nedbørsmængder er systemet (både det nuværende og et udvidet) i stand til at håndtere vandet med en omtrentlig pumpeaktivitet på 50 %, og sammenlagt med den forventede bufferkapacitet i jordvolumenets porøsitet, bør det udvidede drænområde ikke repræsentere en merbelastning af anlægget af en sådan grad, at anlægget ikke kan håndtere en udvidelse.

Tabel 1. Nuværende anlæg (opland: 41,3 ha)

Periode (døgn)	Max nedbør (2011-2024) (mm)	Opland (ha)	Pumpeydelse (l/s)	Pumpeydelse (mm)	Overkapacitet (mm)	Pumpetid (%)
14	163	41,3	55	161	-2	101
30	226	41,3	55	345	119	65
60	342	41,3	55	690	348	50

Tabel 2. Udvidet anlæg (opland: 44,5 ha)

Periode (døgn)	Max nedbør (2011-2024) (mm)	Opland (ha)	Pumpeydelse (l/s)	Pumpeydelse (mm)	Overkapacitet (mm)	Pumpetid (%)
14	163	44,5	55	150	-13	109
30	226	44,5	55	320	94	71
60	342	44,5	55	641	299	53

Kommunens vurdering (tekniske forhold)

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udvidelsen af anlægget ikke medfører en merbelastning af det eksisterende drænetværk, som ville kunne give anledning til at kommunen kunne give afslag på ansøgningen. Det beror hovedsageligt på, at drænoplandet ikke ændres betydeligt, og at den eksisterende pumpe har kapacitet til at bortpumpe drænvandet selv ved meget store nedbørsmængder.

Økonomiske forhold

Den økonomiske del er overordnet en pris, som det eksisterende grundvandssænkingslaug og ansøgergruppen skal blive enige om. Prisen skal reflektere værdien af det nuværende anlæg og den andel, som ansøgergruppen skulle have bidraget med.

En udvidelse af anlægget vil repræsentere en øget vedligeholdelsesudgift, da drænområdet bliver større og flere meter rør skal vedligeholdes. Fra kommunens side vurderer vi ikke umiddelbart, at en udvidelse repræsenterer et tab for medlemmerne af det eksisterende pumpelag. Derimod vil der være en større grundejergruppe til at finansiere grundvandssænkningen. Som beskrevet i vedhæftede notat vil interesseområdet for grundvandssænkingslauget ved en udvidelse i meget højere grad komme til at ligne det topografiske opland til pumpen og dermed inkludere de grundejere, som reelt har nytte af grundvandssænkningen.

Ansøgergruppen har indledningsvist foreslået en sum på 200.000 kr. til at dække anlægsværdien af de ledninger og brønde, som en udvidelse af anlægget vil benytte. Ringkøbing-Skjern Kommune opfordrer til at Grundvandssænkingslauget gennemgår værdien af anlægget ud fra kendskab til de igennem årene gennemførte reoveringsarbejder.

Den skitserede udvidelse af grundvandssænkingslauget dækker over 113 ejendomme, som fremover vil deltage i drifts- og vedligeholdelsesudgifter på hele anlægget.

Kommunens vurdering (økonomiske forhold)

Det er kommunens vurdering, at den økonomiske del skal forhandles mellem ansøgergruppen og det eksisterende grundvandssænkingslaug, således at begge parter er enige om et fornuftigt forlig. Hvis det ønskes, kan vandløbsmyndigheden have en mæglingsrolle.

Tidsplan

Ansøgergruppens har som indledningsvist nævnt indsendt et skitseprojekt, som indbefatter 113 parter. Der vil inden en evt. afgørelse fra vandløbsmyndighedens side skulle opnås forlig både blandt grundejerne i udvidelsesområdet og mellem ansøgergruppen og det eksisterende grundvandssænkingslaug. Det er erfaringsmæssigt en længere proces, og der er pt. ingen fastlagte skæringsdatoer ud over fristen på dette høringsbrev.

Høring

Ringkøbing-Skjern Kommune vil ud fra ovenstående og medsendte materiale bede Grundvandssænkingslauget Bjerregård Syd om at komme med høringssvar på materialet både mht. den tekniske og økonomiske del inden 8 uger efter modtagelse af høringsbrevet. Herunder om kommunens vurdering efter jeres vurdering beror på urigtige oplysninger og/eller fejlslutninger.

Hvis det ikke er muligt at gennemgå materialet inden for tidsfristen, skal I kontakte kommunen inden fristen. Spørgsmål kan sendes til undertegnede sagsbehandler pr. mail: christian.prinds@rksk.dk eller tlf.: 99741692.

Høringssvar sendes enten pr. mail til christian.prinds@rksk.dk eller med almindelig brevforsendelse til:

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur
Smed Sørensens Vej 1
6950 Ringkøbing
Att: Christian Prinds, Land og Vand

Venlig hilsen

Christian Prinds
Geolog

Medsendte dokumenter

Ansøgers projektmateriale er samlet i tre dokumenter.

1. Bjerregård syd, sommerhusområde beskrivelse okt 2023
2. Bilag 1-8 og 10-13
3. Bilag 9